

REDAKCJA
I ADMINISTRACJA
Rua da Parada, 842
(dawniej Aquidaban)
Telefona 4-3-4
Prenumerata roczna
W Brazylii 150000
W Argentynie 7000
W Brazylii 2 dolary
Płatność w gotówce
Cena numeru 2000
Za kserotyp 5000

ILUSTROWANA GAZETA POLSKA W BRAZYLII

Adres na listy
i przesyłki
płaconych
GAZETA
POLSKA
Caixa postal 110
Goiânia - Goiás
Wydawca
Pawel Mikodem

NR 30

KURYTYBA - S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 24 LIPCA

ROK 1938

DYREKTOR: PIOTR OLIVEIRA SAPORSKI

2 LATA WOJNY W HISPANII

Dnia 17-go lipca upłynęły dwa lata od wybuchu wojny domowej w Hiszpanii, najkrwawszej i najkosztowniejszej z wojen, jakie kiedykolwiek kraj ów prowadził. Po 24 miesiącach oblicza się straty na 1 milion ludzi zabitych a wydatki na 50 miliardów peszów w złocie. Ciężkie te ofiary nie przyniosły jeszcze rozstrzygnięcia i u progu 3-go roku bratobójczych zmagani trudno bawić się w proroka, kiedy i w jaki sposób wojna się skończy.

Jaki jest obecny stan operacji? Front kataloński i południowy rozciąga się połamaną linią na przestrzeni 960 kilometrów, wzdłuż których stoją naprzeciw siebie armie, łączące łącznie 850 tysięcy żołnierzy.

Powstańcy pod wodzą gen. Franco posiadają w swym ręku po 2 latach bojów 2/3 kraju, kontrolując 34 z 47 stolic poszczególnych prowincji, gdy rządowy kontrolują tylko 13. O ile chodzi o same prowincje, to frankowcy rządzą w 30, rządowcy w 9 — a reszta, 8 prowincji, to „ziemia niczyja”.

Ostatni rok zeszły pod szczególną gwiazdą dla powstańców. Rok temu Hiszpania podzielona była jeszcze na dwie niemal równe części. Republikanie władali wtedy (patrz mapę w poprzednim numerze „Gaz. Pol.”) prowincjami baskijskimi nad zatoką Biskajską, a od granicy francuskiej front ciągnął się z Jaca przez Huesca i Saragossę do Teruelu, stąd skracając pod Madryt. Tylko w południowej Hiszpanii linia bojowa pozostała bez zmian.

Dotkliwą klęskę zadali frankowcy republikanom przez przebiecie klina Teruelu aż do morza Śródziemnego i dokonanie podziału sił przeciwnika na dwie części, barcelońską i walencką, które mogły komunikować się z sobą tylko morzem. Rozbitec owo nie przyniosło wszelako spodziewanych wyników, bo rządowcy trzymają się nadal mocno.

Z bogactw mineralnych kraju, 90 proc. posiadają powstańcy, rządowcy pozostali tylko z ołowiem i mniejszymi złożami żelaza. Z wybrzeża morskiego 900 mil należy do nacjonalistów a 570 republikanów; granicę w Pirenejach wzdłuż Francji oprowadzili faszysty na przestrzeni 250 mil, przy rządzie katalońskim pozostało tylko 86 mil. Z 29 milionów mieszkańców, około 20 milionów żyje na obszarze pow-

stańcym, a 1,800,000 dusz, to ludzie bez dachu nad głową, uchodzący wojenni z Madrytu, Aragonii, kraju Basków, przebywający na terytorium republikańskim.

Pod Madrytem nie było w ciągu ostatniego roku znaczących bojów. Miasto znajduje się na samej linii frontu, cierpi głód i niedostatek. Pozostało w nim tylko 800 tysięcy ludności, reszta w liczbie 600 tysięcy dusz uszła stąd lub została wywieziona. Siły republikańskie pod Madrytem oceniamy na 180 tysięcy żołnierzy, zgrupowanych w fortyfikacjach na przestrzeni 150 km.

Główną osobistością obozu rządowego jest obecnie gen. José Miaja, gubernator Madrytu i głównodowodzący w części walenckiej, a zarazem jej zarządcą polityczno-administracyjną. Ma on do obrony 3 fronty: Sagunto Madrytu i Cordoba. Na czele wojsk w części barcelońskiej stoi gen. Wincenty Rojo. Przygasił gwiazdy dawnego przywódcy radykalnego Indalecia Prieta i prezydenta republiki Azary.

Gen. Franco siłomował rząd w zajętej części kraju, którą zaczyna urządzić, jako państwo katolickie i korporacyjne wedle wzorów faszystowsko-nazystowskich, oparte o organizację polityczno-wojskową „Falanga”. 26 państw świata nawiązało stosunki z jego rządem, całkowite lub częściowe.

Siły wojskowe obu stron rozkładają się następująco: narodowcy 400 tysięcy żołnierzy, republikańskie 450 tys.; z tego w pierwszej linii u narodowców jest 250 tys., u rządowców 280 tys.; rekrutów mają pierwsi 40 tys., 2-dzy 80 tys. Obie strony posiadają liczne oddziały ochotników cudzoziemskich, którzy czynią walkę bardziej zaciętą i krwawą.

Skłócona i słaba Hiszpania stała się terenem, na którym toczy się wojna europejska, walka dwóch światopoglądów bolszewickiego i faszystowskiego. Zeszła do rządu ofiary, na której obcy znachorzy dokonują prób, aby się przekonać, jak działają ich śmiercioborne narzędzia.

Los ten groził swego czasu Polsce, położonej między wschodem i zachodem, między bolszewicką Rosją i nazystowskim germanizmem. Przewidyując, mocna dłoń Marszałka Piłsudskiego uchroniła nas od tego nieszczęścia.

BRAZYLIJSKIE WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Ceny Tytoniu

Giełda tytoniowa w Bahia wykazuje w tym roku znaczną wyższość cen tego produktu. Gdy przed rokiem za arabe tytoniu przedniego gatunku płacono się hurtownie 18\$000, to w roku bieżącym araba płaci 42\$000.

Produkcja cementu

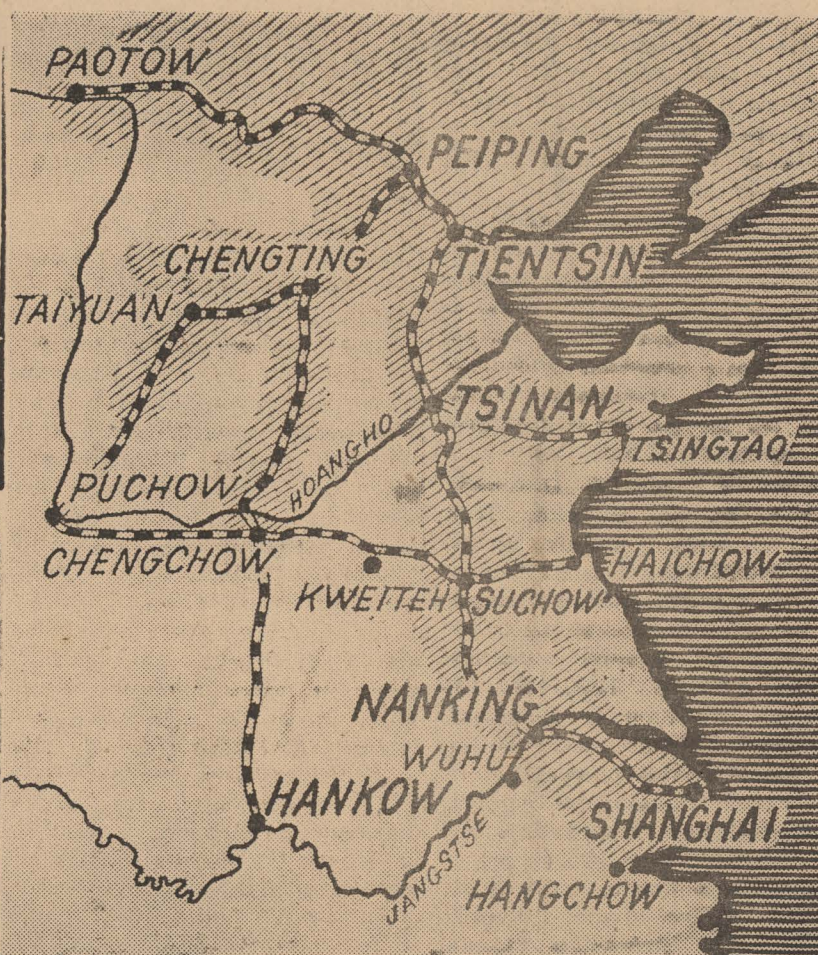
Produkcja cementu w Brazylii postępuje szybkimi krokami naprzód. Gdy w 1926 r. wynosiła ona zaledwie 14 tysięcy ton wartości niespełna 2 milionów milrejsów, to w 1936 osiągnęła 400 tysięcy ton wartości 75 milionów mlr. W tym samym stosunku spada przewóz cementu z zagranicy. W 1926 przywieziono

jeszcze 336 tysięcy ton, po 10-ciu latach cement nie figuruje już zgoła w wykazach importu.

Rozwój gospodarczy w Św. Katarzynie Jak szybko postępuje naprzód w rozwoju gospodarczym niektóre z południowo-brazylijskich stanów, świadczy o tem naprzykład Św. Katarzyny. W 1930 r. wywóz jej produktów wynosił zaledwie 71 milionów milrejsów, a w 1937 r. wywóz ten osiągnął cyfrę 170 milionów.

Wywóz skór

Od 1934 r. weszły skóry na 4-te miejsce w rubrykach wywozu brazylijskiego. W 1933 r. wywieziono 43 tysięcy ton wartości 67 milionów mlr. W 1937 r. wy-

POŁOŻENIE W CHINACH

Mapka przedstawia północno-wschodnią część Chin, gdzie toczą się główne walki z najazdem japońskim. Zakreślone są o znaczenie okolice, zajęte przez Japończyków, którzy posuwają się w tym olbrzymim kraju wzdłuż rzek i kolei żelaznych, pozostawiając za sobą miejsca puste, niby oka w sieci. Rzeki Hoangho, to rzeka Żółta, o której strasznym wylewie donosiliśmy w dziale telegramów. Japończycy prowadzą ostatnio główne natarcie wzdłuż rzeki Jang-tse-kiang, w kierunku na Hankow, który w ub. tygodniu kilkakrotnie bombardowali z samolotów. Chińczycy bronią się zacięcie. W jednej z powietrznych wypraw na Hankow, z 20 samolotów japońskich wróciło 14, reszta aparatów uległa ogniom chińskich dział obronnych. Naodwrot, Chińczycy niepokoją coraz więcej flotę japońską na Jang-tse. W ciągu ostatnich 2 tygodni zatopili oni 21 pomniejszych statków japońskich na rzece, a 19 dalszych uszkodzili.

wóz ten doszedł do 68 tys. ton, wartości 78 milionów ml. W eksporcie skór stanowią ważną pozycję skóry dziczyzny, jak skóry małp, jacer, węzów, jaszczurek itd. Sam stan Amazonas wysłał w ub. r. tysiąc ton tego towaru poza granice Brazylii.

Handel Brazylii z Polską

Wymiana handlowa między Brazylią i Polską wzrasta z roku na rok, głównie za pośrednictwem statków polskiej linii okrętowej Gdynia-Ameryka. Za pismami paulistańskimi podajemy niżej przegląd niektórych towarów, jakie Polska sprowadziła w 1937 roku z Brazylii. Dla uwidocznienia, jak wielkie możliwości stoją dla Brazylii otworem na rynku polskim, w kolumnie obok podajemy równocześnie, ile danego towaru Polska sprowadziła wogóle z zagranicy.

Przedmiot Wywóz do Polski z zagranicy z Brazylii (w tonnach)

Rudy żelazne	554,619	3,781
Bawełna	78,256	6,680
Pomarańcze	26,305	685
Skóry	20,708	745
Kakao	6,993	287
Tytoń	6,778	16
Kauczuk	5,940	70
Kawa	5,532	3,474
Drzewo	480	6

Jak widać z powyższych kolumn, szczególnie pozycje bawełny, pomarańczy, skór, tytoniu i kauczuku mają wszelkie widoki na powiększenie. Sami wskazywaliśmy już nieraz w naszym piśmie, że polskie statki powinny zawiązać do Paranagu, aby zabierać stąd kawę, bawełnę, skóry i tytoń.

W roku bieżącym wywóz brazylijski do Polski objął nowe dziedziny, mianowicie wywieziono do Gdyni 2 tysiące ton rudy manganowej i 22 tonny wosku carnauba.

A campanha de nacionalização

Pelo Major Nelson Bandeira Moreira, do E. M. da 5a. R. M.

Precisamos terminar com esse mau hábito de certos padres aqui no Brasil principalmente nesses dois Estados camponeses de nosso território regional, de fazerem as suas pregações em

Não se compreende mesmo, que sejam feitos, como presentemente acontece, sermões religiosos em língua polaca ou alemã no interior das nossas igrejas católicas e protestantes, onde os brasileiros que não têm obrigação de conhecer tais idiomas ficam sem saber „de que se trata”, e muitas vezes, a mercê de qualquer descarga intempestiva partida deles, contra as nossas leis e contra as nossas autoridades.

A igreja é a casa de Deus. Todos os fiéis que a procuram afim de assistir os sermões e as práticas religiosas, são iguais, são irmãos.

Tanto pode entrar numa igreja o polaco, como o brasileiro, o francês, o inglês e o espanhol. A palavra de fé do sacerdote não é só para os polacos, pelo simples fato do padre ser polaco, mas também para os demais que ali vão, em busca de lenitivo.

Como então se compreende que um sacerdote polonês, por exemplo, numa nação diferente da sua, se dirija aos fiéis que são muitas vezes constituídos de filhos de várias patrias, em idiomas polacos? O que o padre tem obrigação de falar, sim, é na língua oficial do país em que está,

e que deve ser a da maioria. E no Brasil, só se compreende que um padre polonês, dirija a sua palavra de fé, em idioma patrio.

O que vem acontecendo com as nossas igrejas católicas, é por demais uma questão de teimosia e mesmo de desobediência às formais determinações do Arcebispo de Curitiba. Ainda há poucos meses, o Exmo. Sr. Reverendíssimo Arcebispo Metropolitano D. ATICO, tomando em consideração um ofício que lhe foi enviado pelo nosso eminente ex-Comandante da Região S. Excia. o Sr. General MEIRA DE VASCONCELOS, reuniu os dois cleros, secular e regular, reconhecendo-lhes que os sermões nas igrejas só fossem feitos em língua do Brasil. Há mesmo quem afirma, de que uma circular foi dirigida a todos os padres e irades sob a jurisdição de D. ATICO.

Depois disso, ofício indetentico foram também dirigidos por aquela autoridade aos Bispos de Ponta Grossa e de Joinville, pedindo a interferência dos mesmos quanto a proibição de sermões em línguas estrangeiras, junto às dioceses e paróquias a eles subordinadas.

Não há, por conseguinte, motivo, para que continue o nosso clero a cometer transgressões. Precisamos definitivamente acabar com essas práticas e sermões em línguas que não a da Patria Brasileira, cuja persistência um grande embaraço acarreta à nossa unidade espiritual, porque se torna um obstáculo para a obrigatoriedade do uso do nosso idioma. É uma necessidade pois, que se impõe, para o bem do Brasil. Não veja nisso, contudo, o clero brasileiro, uma campanha de perseguição contra a liberdade do culto. Absolutamente não.

A igreja, fonte de religião e do amor, ponto de partida das mais sublimes evocações, deve nos ajudar nesse apelo.

O coração para amar, a consciência para bem operar. São dos polos iluminados que contornam de nobreza a Patria.

É indiscutivelmente imperiosa e imprescindível a colaboração de nossa igreja através de seus sacerdotes. São eles os grandes orientadores espirituais de nosso povo, semeadores da fé, educadores e defensores dos bons costumes.

E é da igreja brasileira que se devem irradiar os primeiros acordes de nosso patriotismo.

A única língua estrangeira que pode ser falada no interior de um templo católico, brasileiro, é a latina, por ocasião da Santa Missa e nas demais solenidades litúrgicas por ser a língua histórica da religião católica apostólica, romana.

Zapamiętaj

dobrze
ten
znak

Jest to godło znanej i cudownej maści

Pomada Minancora

Jest to najlepsza maść, która leczy wszystkie rany na skórze ludzkiej, a ma nawet zastosowanie u bydła

NAD MINANCORĘ NIEMA LEPSZEJ POMADY

Farmácia Cruz w Avaré, stan S. Paulo wyleczyła pomadą MINANCORĄ wrzody, których nawet preparat 914 nie zdołał być usunąć. Pani Carolina Palhares z Joinville wyleczyła jednym pudełkiem ranę, zadawnioną od 9 lat. Były setki podobnych „lecz”. POMADA MINANCORA jest w użyciu w szpitalach domach zdrowia i klinikach lekarskich.

WAŻNE: Prawdziwa POMADA MINANCORA nie jest nigdy sprzedawana inaczej, jak tylko w pudełkach oryginalnych z godłem, jak wyżej. Odrzucajcie naśladownictwa! Żądajcie tylko MINANCORĘ prawdziwą, w pudełku oryginalnym.

Uważajcie dobrze przy zakupie!

Jest to produkt Laboratorios „Minancora”, Joinville

BAWEŁNA

Kupuję wszelką ilość bawełny po cenach konkurencyjnych.

Wysyłajcie wprost do Ponta Grossy do firmy

CASA MINEIRA

Rua D. Pedro II. nr. 110
Caixa postal, 124
Stanisław Zambrzycki

W tej porze roku poleca się tylko piwo „BOCK - BODE”

jasne i ciemne **Z BROWARU „ATLANTYKA”**

Avenida Iguassú nr. 153
Telefon 790 lub 791

Wiadomości Parańskie

Kongres naukowy

Wkrótce odbędzie się w Kurytybie naukowy zjazd botaników. W zjeździe będą brał udział nie tylko brazylijscy botanicy, lecz także i inni, zwłaszcza amerykańskich narodów. I tak, z Wenezueli przyjdzie prof. Pittier, z Peru Cesar Vargas, z Argentyny Lorenzo Paradi, Tomas Barbau ze Stanów Zjednoczonych, z Niemiec prof. Marquigroff.

Finanse

Budżet stanowy na rok 1928 przewiduje dochodu w sumie 54.400.000 milreisów. Dotychczas wpłynęło ogólnie do Skarbu z gór 29.120.000 milreisów, czyli 8 milionów milreisów więcej niż w tym samym okresie przeszłego roku. Śmiało można powiedzieć że w tym roku dochód skarbu stanowego przekroczy przewidywania. Jeśli w drugiej połowie roku nie zajdą jakiegś zmiany, wpływy stanowe osiągną 60.000 milreisów.

Burza nad Kurytybą

W piątek przeszłego tygodnia około trzeciej po poł. rozpuściła się nad Kurytybą groźna burza. Deszcz, wiatr, oślepiające przypominały smutne następstwa przedwiosennej katastrofy. Czyżby powtórzenie tragedii ostatniego orkanu? Lęk ogarnął ludność, światła zgasty, ruch na ulicach zamarł, a ciemność rozpostarła swe skrzydła smutku i żałoby. Przez dwie godziny rozpętane żywioły natury panowały, ucinając się wreszcie, jakoby ukojone i nasyczone. Znowu gwar po ulicach, miasto niejako przebudziło się z letargu, każdy wychodził z domu, by dowiedzieć się, jakie nowiny, co się stało. Na szczęście, szkody nie mają rozmiarów katastrofy. Tu jakieś drzewo wyrwane odwłócone dach uszkodzony, tam dalszy szczyt potłaczony. Ofiar w ludziach niema. Skończyło się na strachu, i co gorsza na przerwanie prądu elektrycznego w pewnych częściach miasta.

Pod motocyklem

W Baccheri motocykl prowadzony przez jakiegoś żołnierza wpadł na sześćdziesięcioczworoletnią starszkę Dinę Senhorine powodując u niej ciężkie obrażenia. Starszka Dina jest bardzo znaną kurytybską ludnością chodzącą bowiem po ulicach sprzedając figury, obrazki i medaliki, i tym sposobem zarabiała na życie.

Departament Statystyki

Wiadomą jest rzeczą, że praca celowa, racjonalna i prządna zazwyczaj jest owocną pracą. To też rząd federalny zrobił wielki krok ku postępowi, stwarzając Narodowy Instytut Geografii i Statystyki, który będzie dawał obraz życia całej republiki i cyrjami anoczn, czego brak i czego trzeba, jak było, jak jest a jak powinno być. W Rio de Janeiro obecnie jest zebrana „Assembleia Nacional de Estatística” pod przewodnictwem ministra Macedo Soares, w którym to zebraniu są rozstrzygane przez techników prawie wszystkich Stanów, ważne

sprawy, związane z tym przedmiotem. Parana w tym zjeździe jest reprezentowana przez dr. Arnolda Beckert'a dyrektora fakultetu inżynierii oraz Departamentu Statystyki Stanu w Kurytybie.

„Instituto Nacional do Mate”

Definitywne otwarcie narodowego Instytutu Mate odbyło się we środę 20 b. m. w Rio de Janeiro w siedzibie ministerstwa pracy. „Instituto Nacional do Mate” jest to organizacja oficjalna, która zapewnia się sprawami związanymi z herwą i która ma stałych reprezentantów Stanów najwięcej spraw zainteresowanych, mianowicie Parany, Św. Katarzyny, Rio Grande do Sul i Mato Grosso.

Ożywiony bal

Niedaleko Cerro Azul w miejscowości „Rancharia” rolnik Benedito dos Santos, chcąc zarobić nieco grosiwa wymyślił niezłą sztuczkę. Zrobił bal, na który zaprosił liczną a pieniężną klientelę, by tym sposobem móc zrobić interes trunkami. Z początku interes szedł po myśli, lecz gdy efekt gorących płynów zaczął dawać się we znaki, nastawało na sali coraz większe ożywienie, które zamieniło się niebawem w walkę. Fala walki ogarnęła bezmała wszystkich; że nie było poważniejszych następstw, zasługa to samego Benedita, który przed rozpoczęciem halu miał szczęśliwy dowcip rozbrojenia „walentynskich” tancerzy. Jednak prócz mniej rannych, Miguel Damas otrzymał w walce poważne obrażenia.

Dowódca 1. Rej. Wojsk.

15 b. m. w Rio de Janeiro, przy obecności gen. Goes Monteiro szefa sztabu, oraz licznych oficerów, generał Almerio de Moura przekazał gen. Meira de Vasconcelos komendę 1. Rejonu Wojskowego z siedzibą w Rio de Janeiro.

Nowa kopalnia srebra

Spółka „Plumbum” otrzymała od rządu federalnego pozwolenie na otwarcie kopalni galeny srebrnonośnej w Breajivas, municypium Bocayuva w Paranie.

Zabity na miejscu

Podczas burzy piątkowej dwunastoletni Lourenço Guimarães został trafiony przez piorun, doznając śmierci na miejscu. Wypadek, który zdarzył się w miejscowości Rio Branco, poruszył do głębi miejscową ludność.

Na niebie kurytybskim

W ostatnią niedzielę przyleciał z S. Paulo do Kurytyby niemiecki lotnik Benitz, który na kurytybskim niebie pokazał ludności szereg akrobacji.

Początek pożaru

W Morretes w przeszłym tygodniu wybuchł gwałtowny pożar jednocześnie w trzech domach. Pożar rozszerzał się w zaskakujący sposób i byłby pewnością wyrządził nieobliczalne szkody. Lecz dzięki niezmordowanej walce z płomieniami bezmała całej ludności miasteczka z pretektem i delegatem policji na czele, zdołano stłumić ogień w zarodku.

Złodzieje w areszcie

Przed kilku dniami w znanym składzie przy placu Tiradentes zaszedł wypadek grubej kradzieży. Mianowicie skradziono przedmiotów w sumie 10.000 milreisów, przeważnie zegarków. Po wiadomości o zajściu policja, za pośrednictwem swych inwestigatorów rozpoczęła pierwsze kroki, by ująć autorów kradzieży, cz-

Dr. Bronisław Ostoja Roguski

ADWOKAT

Sprawy cywilne, handlowe i robotnicze, inwentarze, naturalizacje. Przyjmuje pełnomocnictwa do załatwiania wszelkich spraw przy urzędach stanowych i federalnych.

Biuro — Praça Tiradentes, 509, 2-e piętro — Od 9—11 i od 3—5

go niebawem i dokonała. Chodzi o trzech dobrze już znanych paulistańskich policjantów. Są nimi: Luiz Carlos, Mario Rodriguez i Pedro Protasio.

Japończycy przybywają do Parany

Interwento parański uzyskał w ministerstwie pracy w Rio pozwolenie na przyjazd 25 rodzin japońskich, które osiedlą się w okolicach Ponta Grossy i będą uprawiały pszenicę.

Ufundowanie szkoły

Znany kurytybski przemysłowiec Salomon Guelman ufundował przy stacji Desvio Ribas w okolicach Ponta Grossy szkołę publiczną, postawiwszy odpowiedni budynek. Przekazanie szkoły władzom odbyło się w uroczysty sposób dnia 17. bm.

Juventus urządza „festival”

21 b. m., we czwartek, Tow. Sport. Juventus urządza w sali Tow. Rio Branco „festival” sportowy, w którym zostaną rozegrane trzy interesujące mecze o bogate nagrody. Panienki Juventus, Escola Normal i Tow. Jahn rozegrają dwa mecze siatkówki. Zbyteczne mówić o zainteresowaniu, jakie budzą powyższe mecze wśród miłośników sportu. Następnie staną do zawodów męskie drużyny Tiro Rio Branco i Tow. Jahn w meczu, który dużo obiecuje wobec znanego współzawodnictwa obydwóch drużyn w obecnym szampionacie. W przerwach przegrzewać będzie kapela wojskowa 15 batalionu.

Świnie rasowe

Zwracamy uwagę na ogłoszenie Granja Sant'Anna Jr. Hellera w Campo Comprido pod Kurytybą, gdzie można nabyć tanio świnie rasowe do rozrodu. Już swego czasu gospodarstwo to ogłaszało się w „Gazecie”, i wiadomo nam, że postępowi rolnicy zaopatrzyli się u dr. Hellera w rasowe knury i maciory. Nie wątpimy, że i z nowego przychodku Sant'Anna rolnicy nasi chętnie skorzystają.

Dla Towarzystw

W związku z potrzebą dostosowania się towarzystw do ustaw nacjonalizacyjnych, podajemy niżej do użytku zarządów dwa wzory podań użyzycie nam przez dr. Bronisława Roguskiego, który już przeprowadził rejestrację szeregu towarzystw na nowych zasadach.

Wzór I. Służę dla tych towarzystw, które w przewidzianym przez dekret 383 terminie 30 dni reformowały swe statuty. W takim wypadku wystosowujemy się podanie treści następującej: Ilmo. Śn. Oficial do Registro de

Titulos e Documentos da Comarca de Curitiba.

A Sociedade, antiga, por seu presidente abaixo assinado, pede a V.Sa. se digne mandar registrar os seus novos Estatutos, reformados de acordo com o Decreto-lei n. 383, de 18 abril de 1938, cancelando os antigos, registrados sob o nr. pag. . . . do Livro . . . de Sociedades, no Cartorio de V. S. N. Termos

P. Deferimento [selos 2\$000—Estateal Curitiba... \$200—Educ. e Saude (Firma reconhecida)

Wzór II. Gdy towarzystwo pozostaje obconarodowym, albo też nie dokonało reformy statutowej w terminie 30 dni, winno ono przedłożyć przerobione statuty najpierw stanowej Szefaturze policji, i wtedy wzór podania jest taki:

Exmo. Śn. Chefe da Policia do Estado do Paraná.

A Sociedade, antiga, por seu presidente abaixo assinado, apresentando cópia dos novos Estatutos, elaborados de acordo com as exigencias de Decreto-lei nr. 383, de 18 de abril de 1938, requer a V. Excia. se digne mandar examinar e aprova-los, concedendo licença para o registro e funcionamento da Sociedade.

N. Termos P. Deferimento selos 2\$000—Estateal Curitiba... \$200—Ed. (Firma reconhecida)

S. P. Stanisław Rzecki

Zmarł w Kurytybie dn. 10. lipca 1937. przeżywszy lat 34. Był on synem Wawrzyńca i Eleonory Rzeckich.

Pogrzeb śp. zmarłego odbył się dnia następnego przy licznym udziale krewnych i znajomych.

Wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie, a w szczególności przew. ks. proboszczowi Pawłowi Kupczykowi za wstrząsające słowa przy pobłogosławieniu zwłok, składamy wyrazy serdecznego podziękowania.

Zasmucona Rodzina

O największym skarbie

(Czego nas uczy higiena)

Na pytanie, „jaki jest największy skarb, którym nas przyroda obdarzyła”, nikt nie omieszką odpowiedzieć bez namysłu: — Największym skarbem człowieka jest zdrowie. Mimo tego niewielu ludzi nie dba należycie o ten największy skarb, gdyż nie zna zasa-

BANCO ALLEMAO TRANSATLANTICO

KURYTYBA

Rua Marechal Floriano Peixoto, 31-41
Caixa Postal „N” — Adres tel. „Bancaleman”

Bahia — Porto Alegre — Rio de Janeiro — Santos — S. Paulo

FILIE W BRAZYLII:

Zakład Macierzysty:

DEUTSCHE UBERSEEISCHE BANK — Ber in

Posługujemy się tym bankiem we wszystkich transakcjach pieniężnych i handlowych

Obsługa grzeczna, szybka i dyskretna

Relojoaria Economica

(daw.iej Casa Polonia)

Zawiadamiamy Szan. Klientę, że sklep nasz został p ze robiony na zakład regimistrzowski i zlozono y. Mam na skladzie wszelkie biżuterie oraz dewocjonalia, jak krzyżki, medaliki, kru jłisy, koronki ty.

Dla przybywających do Kurytyby na krótki czas: obrączki ślubne w ciągu 5 godzin

Naprawiamy i sprzedajemy zegarki i biżuterię pod gwarancją.

Mówimy po polsku

Rua B. do Rio Branco. 627 — Kurytyba, Parana

LICYTATOR URZĘDOWY STANU PARANA

FRANKLIN SOARES JUNIOR

Rua Mar. Deodoro nr. 159

Biuro otwarte od 9 do 11 i pół z rana oraz od 13 do 18 popoł. Przyjmuje do sprzedaży na licytacji: towa y, tkaniny, płótna, drobiazgi, maszyny, narzędzia do domowego użytku, radio, biżuterię, zegarki, żelazo, wszelkie narzędzia, automobile, książki, meble pi-niorowe i imbiujowe

Piwa

Real Pilsen
Brasilense
Cachorrinha

Original
Salvador
Bock

Oto produkty, którym każdy winien dać pierwszeństwo

Kryształowa czystość

Skład w Kurytybie: JORGE D. LEMOINE
av. V. Guarapuava, 2013 — Fone 705 e 718

Cia CERVEJARIA ADRIATICA
PONTA GROSSA

Jeszcze w sprawie kształcenia naszej młodzieży

Już pisałem o szkole technicznej w Porto-Alegre, która nosi oficjalną nazwę „Instituto Parobé (Escola de Artes e Ofícios) da Universidade Technica do Rio Grande do Sul, Porto Alegre”. Szkoła ta nie tylko jest bezpłatna, ale dla młodzieży niezamożnej przy szkole tej został otwarty bezpłatny internat, tymczasem na 15 uczniów.

Z internatu może korzystać niezamożna młodzież kursów technicznych, czyli higieny. Jest to brakiem naszego kraju, że w wielu szkołach nie wykłada się jeszcze najprostszych zasad higieny, jak należy dbać o swoje ciało, mieszkanie, pożywienie i jak się strzedz przed chorobami.

Higiena uczy nas nietylko, jak zwalczać choroby, ale i jak utrzymać nasz stan fizyczny i umysłowy na należytych poziomach. Dziś np. wielu ludzi niedomaga nerwowo tylko dlatego, bo nie umieją się odpowiednio odżywiać, czy też podzielić dnia na pracę i odpoczynek.

Asy się pozbyć irytacji, podniecenia nerwów, objawów neurastenii, należy dobrze się odżywiać, uregulować tryb życia codziennego, kłóść się wcześniej spać i wcześniej wstawać.

Z lekarstw bardzo dobrym środkiem na przywrócenie równowagi umysłowej jest Tonofosfor firmy Bayer. Jeśli zapytacie o to swego lekarza, jesteście pewni, że wam te słowa potwierdzi.

Jako stwierdzenie niezamowności, konieczne jest świadectwo prefekta tego municypium, w którym: młodzieniec zamieszkuje.

Kandydaci na pierwszy kurs techniczny winni zdać egzamin według programu, który na żądanie daje „Instituto Parobé”, albo przedstawić świadectwo z ukończenia rządowej szkoły powszechnej (Colegio elemental). Kandydat, posiadający takie świadectwo, przyjmowany jest do „Instituto Parobé” na pierwszy kurs techniczny bez egzaminu.

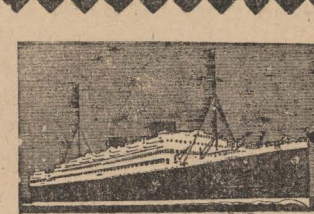
Kandydat do wstąpienia na pierwszy kurs musi mieć skończone lat czternaście.

Nauka w „Instituto Parobé” trwa lat pięć i składa się z następujących działów: Konstrukcje mechaniczne, Elektryczność Budownictwo w drzewie, Sztuk budowlane i Sztuki graficzne.

Wobec tak ułatwionego kształcenia młodzieży w „Instituto Parobé” bez wątpienia rodzice, którzy dbają o przyszłość swych dzieci, dołożą starań, by posłać swych synów do szkoły technicznej Parobé, a to tym bardziej, że po skończeniu tej szkoły, władza dbająca o interesy państwa, jej wychowanków, ułatwia im znalezienie pracy.

Oprócz „Instituto Parobé” istnieje jeszcze w stanie Rio Grande do Sul w mieście Santa Maria kolejowa szkoła techniczna Porto-Alegre

J. Anusz

MALA REAL INGLEZA

Sprzedaje się sztykarty 3-jej klasy do Europy, jak: do POLSKI, ŁOTWY, IRLANDJI, CZECHOSŁOWACJI, JUGOSŁAWJI, AUSTRIJI, RUMUNJI, BESARABJI etc.

DATY ODJAZDU OKRĘTÓW

ZE SANTOS

DO MONTEVIDEO I BUENOS AIRES

ASTURIAS	28 lipca
H. BRIGADE	2 sierpnia
ARLANZA	9 sierpnia
H. PATRIOT	16 sierpnia
ALCANTARA	20 sierpnia
H. MONARCH	30 sierpnia
ALMANZORA	6 września
H. CHEFTAIN	13 września
ASTURIAS	17 września

ZE SANTOS DO EUROPY

H. CHEFTAIN	25 lipca
ASTURIAS	1 sierpnia
H. PRIN' ESS	8 sierpnia
ARLANZA	20 sierpnia
H. BRIGADE	23 sierpnia
ALCANTARA	29 sierpnia
H. PATRIOT	5 września
ALMANZORA	17 września
H. MONARCH	19 września
ASTURIAS	26 września

MILLER, GODDARD & CIA LTDA

Rua Libero Badaró, 159, S. Paulo

lub

ROYAL MAIL AGENCIES (BRAZIL) LIMITED

Rio de Janeiro Santos

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby

Szyjemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin. Zamawiając z rana oddajemy wieczorem tego samego dnia ubranie gotowe pierwszorzędna robota. Wielki skład kaszmirów, birmów jak ubrań gotowych.

ALFAATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS

Curityba—Praça Dr. Generoso Marques 4, 286

equina Praça Tiradentes Nr. 5.

Granja Sant'Anna

Dr. Hellera w Campo Comprido

Ma na sprzedaż knury i maciory rozplodowe znanej rasy szlachetnej Edelschwein, przychówków od par, sprowadzonych z najlepszych obór niemieckich

Granja Sto Antonio

Cexias — Rio Grande do Sul

SADZONKI DRZEW OWOCOWYCH

Zamówienia należy kierować do Zw. Rolników w Kurytybie, Av. Vicente Michado, 127 lub do Reprezentanta: Rua 15 de Novembro, 380 — João Nowicki.

Katalogi uzupełnione, wysyłamy na żądanie

KLINIKA DENTYSTYCZNA

WINCENTY FLENIK

CHIRURG-DENTYSTA

Wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki. Specjalność: Wyrwanie zębów bez bólu, leczenie fistuły i innych komplikacji jamy ustnej. Wprawianie sztucznych zębów

CENY PRZYSTĘPNE

Godziny przyjęć: od 8—11 i od 1—6

Kurytyba — Rua Saldanha Marinho, 593 — Parana

Z S. Paulo i Rio

Prezydent Getulio Vargas w Minas

W ostatnich dniach uwaga całego kraju zwrócona była na stan Minas Geraes, dokąd udał się prezydent Getulio Vargas i dokąd podążyli również ministrowie oraz interwentorowie różnych stanów. Prezydent republiki przybył do Bello Horizonte samolotem, w towarzystwie małżonki, córki, generała Francisco José Pinto oraz dwóch adiutantów. Na lotnisku powitał go gubernator dr. Valladares.

Następnie udał się prezydent Vargas na czele komitety miasta Ouro Preto, na uroczystości, związane z przeniesieniem prochów „inconfidentes mineiros”, przy której to sposobności wystąpił przemówieniem. W prezydenturze miejscowej odbyło się w obecności prezydenta i towarzyszącego mu orszaku uroczyste odsłonięcie portretów prezydenta Vargasa i gubernatora Valladaresa.

Ile pieniędzy mamy w obiegu?

Federalna „Caixa de Amortização” w Rio ogłasza, że z końcem czerwca br. znajdowało się w obiegu pieniędzy papierowych na kwotę 4 miliardy i 804 miliony milreisów. W ciągu czerwca weszło na rynek nowych pieniędzy w łącznej sumie 21 i pół milionów milr.

Wagony stalowe na Sorocabanie

Kolej Sorocabana, łącząca stolicę S. Paula z południem stanu i Parana, zamówiła w Niemczech 24 wagony stalowe dla pociągów pasażerskich. Począwszy od przybycia do Santos na okrętach. Nadchodzą rozbrane i dopiero tutaj składa się je na nowo. Z nowych wagonów powstała 2 pociągi na odcinku S. Paulo Assis.

Morderstwo w Rio

Onegdaj w nocy rozległ się na ulicy Bom Pastor przeraźliwy krzyk „ratunku, pomocy!”. Działo się to przed szpitalem ewangelickim, i przechodnie oraz obsługa szpitalna, popędziwszy na miejsce, skąd doszło wołanie, znaleźli u schodów budynku szpitalnego wciągając się w śmiertelnych skurczach infermerkę Helenę Walks. Przybyła ona przed pół rokiem i pracowała w szpitalu przy obsłudze chorych. Krytycznego wieczoru wracała z kina z naręczonym, który pożegnał ją przed bramą. Później o popełnienie morderstwa padło na byłego kucharza szpitalnego, niejakiego Jandiro Paiva, człowieka niskich instynktów, który został wydany do pracy za złe sprawowanie się. Aczkolwiek nie było świadka zbrodni, policja poczęła poszukiwać pilnie za Paivą i okazało się, że zniknął on i ukrywał się, co dawało przeciw niemu najsilniejsze świadectwo. Paiva wpadł po kilku dniach w ręce policji i stanął przed sądem, aby odpowiedzieć za straszną czyn.

Morderca, który z tak zimną krwią dopuścił się szalonego czynu, wyraził przed policją pod-

czas badań życzenie, aby go skazano na śmierć.

Wystawa jest wspaniałe zorganizowana i daje pełen obraz robku brazylijskiego w tak ważnej dziedzinie, jaką jest hodowla bydła i produkcja przetworów pochodzenia zwierzęcego.

Ze stanów południowych przybyli do Bello Horizonte interwentorzy stanów S. Paulo i Parana. Sześć naszego stanu p. Manoel Ribas konferował przy tej sposobności z ministrem rolnictwa, przedstawiając sprawę rolnictwa w Paranie, o samej zaś wystawie mineńskiej wyraził się słowami pełnymi zachwytu.

Złodziej w spódnicy

Rio de Janeiro było ostatnio zaalarmowane pojawieniem się wielkiej ilości czeków z fałszywymi podpisami, na które podjęto łącznie olbrzymie sumy w różnych bankach. Podpisy były tak doskonale sfalszowane, że banki nie wzdrygały się ani wahały z wypłacaniem pieniędzy. Ogólna suma wyłudzonych w ten sposób pieniędzy wynosi, jak obliczają, z górą milion milreisów. Policja zawiadomiona przez osoby poszkodowane i banki, puściła w ruch swój aparat śledczy, i agentom-detektywom powiodło się wkrótce ujęcie szwartzkara i naciągacza, którym była kobieta Alice Ferreira da Costa. Była ona przywódczynią bandy oszukańczej, którą składały wyłącznie kobiety.

2.115.800.000

Dwa miliardy i 116 milionów (bez 200 tysięcy) — oto liczba mieszkańców całej kuli ziemskiej z końcem 1936 roku wedle zestawienia, dokonanego przez Ligę Narodów.

SANGUE SANGUE SANGUE

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedyną lekarstwo w świecie z 8 środkami wzmacniającymi: fosfat, wapno, arsenik i t.d.

Po 20 dniach użycia zauważa się:

1. Ogólny powrót sił i zwiększenie apetytu.
2. Całkowite zniknięcie bólów głowy, bezsenności i nerwowości.
3. Ustąpienie depresji nerwowej i wychudzenia u pici obojga.
4. Nabranie na ciężej wagi 1-3 kilo.

SANGUENOL JEST WIELKIM WYNAZKIEM NAUKOWYM — orzeczenie dra Manoela Soares de Castro.

Z wydanego przez nią rocznika statystycznego wyjmujemy garść interesujących danych za rok 1937. Na każdy tysiąc mieszkańców przypadało w poszczególnych krajach urodzin:

Francja	14,7
Belgia	15,1
Anglia	15,3
Czechosłowacja	17,0
Niemcy	18,8
Włochy	22,7
Polska	24,9
Rumunia	30,8
Śmiertelność w tych krajach była na każdy tysiąc mieszkańców następująca:	
Francja	15,0
Belgia	12,7
Anglia	12,6
Czechosłowacja	13,3
Niemcy	11,7
Włochy	14,0
Polska	14,0
Rumunia	19,3

Faktyczny przyrost ludności przedstawia się w stosunku do każdego tysiąca mieszkańców, (nadwyżka urodzin nad liczbą zgonów), jak następuje:

Francja (użytek)	0,3
Belgia	2,4
Anglia	2,7
Czechosłowacja	3,7
Niemcy	7,1
Włochy	8,7
Polska	10,9
Rumunia	11,5

Polska stoi zatem co do rozrodczości na jednym z pierwszych miejsc wśród państw Europy.

Z Rio Grande

Na poprawę kolei

Płk. Cordeiro de Faria jest bardzo zapobiegliwym gospodarzem kraju. Ostatnio uzyskał u rządu federalnego pożyczkę 200 milionów milreisów na rozbudowę i poprawę linii kolejowych. Kwota ta będzie spłacana rządowi związkowemu w ciągu 10 lat, w ratach rocznych po 20 milionów milr.

Wynalazek lotniczy

Z Porto Alegre donoszą, że obywatel tamtejszy Alfons Leopold Borgmann zbudował nowy aparat do latania w powietrzu, zaopatrzony w 6 motorów i śmig, z których dwa służą do utrzymania samolotu w powietrzu a zarazem do prostopadłego wzniesienia się i opuszczenia, 4 zaś do lotu. Wynalazca pracował nad aparatem 14 lat i zarejestrował go w deparamencie pracy.

Zasady racjonalne

Nawet tak zwana „medycyna domowa” ulegała w ostatnich czasach zmianom na lepsze. Nie praktykuje się już nadużywania środków przeczyszczających, upuszczania krwi przy każdej sposobności i przykładania plasterów gorczycznych przy jakimkolwiek niedomaganiu. Przeczyszczenie, upust krwi, plastery gorczyczne mają zastosowanie w medycynie ale tylko we wskazanych wypadkach, a nigdy jako środki uniwersalne.

O ile chodzi o zaburzenia żołądkowe, to zamiast przeczysz-

Wąszia w Buenos Aires nowa książka o Paranie

Zygmunt Rodak „Ozwy Brazylijskie”

Do nabycia w w. „Gazecie Polskiej”

Cena egzemplarza 5\$000

Należność nadawca może markami pocztowymi pod adresem „Gazeta Polska” Caixa postal „B” Kurytyba

MATTO GROSSO
CAPITAL — CUYABÁ

SUPERFICIE:
1.477.041 km².

POPULAÇÃO:
364.070 habitantes.

PRODUÇÃO:
Arroz, milho, matto, ferro, ouro, gado.

Assim falou Underberg
„seu” Tônico

Garimpeiro amigo! Catando o ouro dos rios, Você está constantemente com os pés metidos n'agua. Deve tomar UNDERBERG para aquecer os e evitar doenças. UNDERBERG também fortifica o organismo e corrige as perturbações de digestão.

Um calice por dia dá saúde e alegria.

Filmy, które kosztują miliony

Trzeba, by znalazło się 25 milionów ludzi, którzy zgodzą się zapłacić po zł. 120 za bilet do kina, aby pokryć koszt produkcji pierwszorzędnej filmu i dać pewien niewielki zysk producentowi. Udyć dopiero 5 milionów dolarów osiągniętych brutto przez teatr kinematograficzny, mogą pokryć koszt produkcji obrazu o wysokiej wartości artystycznej. Koszty te bowiem często przekraczają nawet milion dolarów i dochodzą do dwóch milionów. Oczywiście tylko w obrazach wysokiej wartości i takich, które podług specyfikacji Hollywood należą do kategorii „AA” lub „A”. Kategorie następne, a więc „B”, „C” i „D” kosztują znacznie mniej, czasami zaledwie 10 proc. drogiej obrazów.

Dla przykładu weźmy film, którego produkcja kosztowała 1.100.000 dolarów i rozłożmy te koszty na poszczególne grupy. Przede wszystkim sam scenariusz (opowieść) kosztuje zwykle około 50 tysięcy dolarów. Jest to cena

zienia, lepiej zastosować najpierw, wodną dietę przez kilka godzin — a następnie uciec się do środka, przez lekarzy powszechnie zalecanego, do Eldoformio firmy Bayer i zażyć wskazaną ilość pigułek. Lekarstwo to przywraca w krótkim czasie organy trawienne do porządku. Jest wskazanym, aby każda gospodyni miała zawsze tubkę pigułek Eldoformio w domu na wszelki wypadek.

przeciętna przy obrazach kategorii „A”. Często jednak honorarium autora wynosi znacznie więcej.

Następnie specjaliści muszą przerobić to na odpowiedni scenariusz. Przeróbki w zależności od tego, kto i jak długo je robi, kosztują około 50.000 dolarów. Dalej idą pensje „gwiazd”. Trzeba je obliczyć na 125—130.000 dolarów. „Gwiazdom” należy dać odpowiednich graczy, przynajmniej do główniejszych ról. To kosztuje łącznie drugie 150.000 dol. Zupelnienie podrzędne role, tzw. „ekstra”, kosztują przeciętnie 15.000 dolarów.

Do dyrektorami o wielkich nazwiskach i odpowiednio wysokich pensjach, dochodzących do 150.000 dol. od obrazu, przeciętny dobry dyrektor otrzymuje... tylko 50.000 dol. od filmu. Jego zastępca od 5 do 10.000 dol. Dekoracje i w ogóle wszystko, co dotyczy tła, na którym rozwija się akcja, kosztuje przeciętnie 120 tys. dol. od obrazu. Koszty zaś dodatkowe kostiumów, charakterystyki, światła — razem 250.000 dolarów. Materiał techniczny, tj. zdjęcia z opłatą personelu — 70.000 dol. Muzyka — 50.000, wreszcie najrozmaitsze koszty natury ogólnej, których przy tych filmach jest bardzo dużo, wynoszą razem około 200 tys. dolarów.

Filmy niższej kategorii kosztują znacznie mniej dlatego, że oszczędzają przede wszystkim na pensjach „gwiazd”, dyrekto-

rów, honorariach autorów, no i na kosztach ogólnych. Na wszystkie te rzeczy idzie jakaś jedna czwarta tego, co kosztuje film „A”. Użycie kostiumów i dekoracji z innych filmów znacznie zmniejsza ilość „ekstra” artystów, no i zdjęć poszczególnych scen, które w obrazach kategorii „A” nagrywane są wielokrotnie przy różnych rodzajach oświetlenia i efektów dźwiękowych — wszystko to pozwala na osiągnięcie znacznych oszczędności i nie wpływa ujemnie na wartość artystyczną obrazu.

Największe oszczędności osiąga się przez usunięcie tzw. „ukrytych kosztów”. Powstają one wtedy, gdy się np. zaangażuje do pewnego filmu dyrektora, który w rzeczywistości bierze tylko pensję, a nie kręci filmu, albo którego się usunie od pracy po 2-3 tygodniach zdjęć. Niektóre „gwiazdy” są płatne przez cały czas bez względu na to, czy grają, czy nie. To samo dotyczy niektórych autorów scenariuszy. Często nabywa się prawa do pewnych utworów literackich, które nigdy nie są przeniesione na ekran. Ameryka przyzwyczajona do wydawania milionowych sum na produkcję filmową, gdzie wszystkie kalkulacje zaczynają się od setek tysięcy dolarów, nie liczy się z kosztami. Od dobrego wytwórcy wymaga się, aby umiał szafować milionami.

Radykalne lekarstwo na katar

Amerykański lekarz Arlie Book, jeden z najstarszych lekarzy w Stanach Zjednoczonych, znany z licznych prac z dziedziny medycyny praktycznej, wygłosił niedawno w New Yorku odczyt pod skromnym tytułem: „Radykalne lekarstwo na katar.”

Zdawałoby się, że skromny temat nie zaciekał nikogo i sala będzie pusta — tymczasem bardzo wiele osób musiało odejść od kasy bez biletu. Na powołanie złożyły się nie tylko nazwisko uczonego, ale również fakt, że katar — chociaż na pozór tak błaha choroba — w gruncie rzeczy dokucza niezmiernie milionom ludzi i zatraćwa im życie często kilka razy w roku.

Spodziewano się usłyszeć z ust znakomitego lekarza wieść o nowym wynalazku, który uwolni ludzkość od plag kataru, tymczasem — Dr. Book, po dłuższych wywodach odczyt swym słuchaczom, że jedynym lekarstwem na katar jest wcale go nie leczyć. Należy jedynie położyć się do ciepłego łóżka i czekać, aż przejdzie.

Jest to metoda, którą przed dwoma tysiącami lat zalecał ojciec medycyny Hipokrates, lekarz w starożytnej Grecji. Od tego czasu nie wynaleziono jeszcze środka bardziej skutecznego.

Dr. Book wyraził przekonanie, że nigdy żaden lepszy środek nie zostanie wynaleziony.

Wściekła sowa atakuje ludzi

W majątku Oziaty w Polsce zdarzył się niezwykle ciekawy wypadek. Na przejeżdżającego furmanką wieśniaka rzuciła się sowa, która dotkliwie go podziobała i podrapała pazurami. Gdy napadnięty wieśniak z trudem ją od siebie odpędził — wtenczas wpadła na konia i zaczęła go z góry uderzać dziobem w głowę. Spłoszony koń pędząc przed siebie, wpadł na inną jadącą drogą furmankę — sowa zaś z kolei rzuciła się na drugiego konia, który w popłochu zaczął ponosić. — Zaalarmowani wieśniacy wezwali właściciela majątku, który przybył ze strzelbą i napastniczkę zastrzelił.

GDYNIA-AMERYKA

Linje Żeglugowe S. A.

Linja Południowo - Amerykańska

LAMPORT & HOLT LINE — Rio de Janeiro

Komunikacja na naszej polskiej linii okrętowej odbywa się regularnie polskimi okrętami:

Pułaski i Kościuszko

ROZKŁAD JAZDY JEST NASTĘPUJĄCY:

	PUŁASKI	KOŚCIUSZKO	PUŁASKI	KOŚCIUSZKO
Gdynia	—22-8	28-7-21-9	17-9-10-11	18-10-12-12
Kiel Holtenau	—21-8	29-7-20-9	18-9-9-11	19-10-11-12
Boulogne Sur Mer	—19-8	—19-9	—7-11	10-12
Dakar	—11-8	7-8-11-9	27-9-30-10	28-10-2-12
Victoria	—3-8	—2-9	—22-10	23-11
Rio de Janeiro	—2-8	17-8-1-9	6-10-21-10	7-11-22-11
Santos	—1-8	18-8-31-8	7-10-20-10	8-11-21-11
Rio Grande	—	20-8	9-10	10-11
Montevideo	—	21-8	10-10	11-11
Buenos Aires	—28-7	22-8-27-8	11-10-16-10	12-11-17-11

Informacje i sprzedaż kart okrętowych z Polski i do Polski skuteczniejszą: ODDZIAŁ SYNDYKATU EMIGRACYJNEGO W WARSZAWIE: AGENCIA POLONEZA DE VIAGENS — Av. Rio Branco, 19 A

RIO DE JANEIRO AG. POLONEZA DE VIAGENS Rua Libero Badaró, 561 2-a sobroloja tel. 2-3851 SÃO PAULO ORAZ AGENCJE:

FIRMA „BRAZPOL” (EMILIANO & MAZUREK) — Av. João Pessoa, 71 Caixa Postal 111 — Telefon 1-7-6-1 — KURYTYBA L. WILKOSZYŃSKI — Rua Siqueira Campos 1170 — Caixa Postal, 166 PORTO ALEGRE

PETROLINA

MINANCORA

Niezawodna przy łupieniu i wypadaniu włosów. Robi włosy silnymi, jedwabnymi i perfumuje je.

Najlepszy środek przy niedomaganiach skórnych w częściach owłosionych

We wszystkich aptekach i drogeriach

Wyrób Lab. „Minancora” w Joinville

NIE ROB DOSWIADCZENII!

JEŻELI POTRZEBUJESZ OCZYŚCIĆ KREW

UŻYJ ELIXIR DE NOGUEIRA

Farmaceuty chemika — JOÃO DA SILVA SILVEIRA

Pokonuje SYPHILIS we wszystkich okresach: WYRZUTY, RANY WOGÓLE, REUMATYZM, ECZEM.

Zalecany przez najlepszych lekarzy

POLACY, CZESI I SŁOWACY powinni złączyć się w jedno państwo

Interesujący artykuł, pióra znanych spraw śląskich i orawskich, przynosi gdyński „Kurier Bałtycki”, skąd powtarzamy zasadnicze myśli:

Republika Czechosłowacka, twór Masaryka i Benesa poważnie się zarysowuje. Warto rysować tym bliżej się przyjrzeć, by skonstatować, czy budynek da się uratować, czy też musi się zawałić.

Obszar Republiki Czechosłowackiej wynosi 140.000 km. 2 (Polska 389.000, Rzesza 555.000), ludność 16.000.000 (Polska 34 mil., Rzesza 75 mil.).

Pod względem terytorialnym Czechosłowacja jest tworem sztucznym, bez podstaw ekonomicznych, ani narodowych, ani realnopolitycznych. Utworzenie tak dziwnego państwa opierało się na licznych nadziejach: połączenia Zachodu Europy z Rosją (ta przyszła, nie sowiecka, o jakiej koła koalicyjne w latach 1918—1919 marzyły) i to poprzez Słowację, Ruś Karpacką, Małopolskę Wschodnią i Ukrainę. Gdy ten pomysł — dzięki bitności narodu polskiego, słabemu państwowemu uświadomieniu Ukraińców oraz utrzymaniu się Rosji Sowieckiej upadł, państwo Czechosłowackie mogło w spokoju trwać i cieszyć się swą łatwo uzyskaną państwowością do czasu: 1) spotężnienia Rzeszy, 2) dozbudowania Węgier, lub 3) wypędzenia się ciemności Polski.

Narazie napierają na Czechosłowację Niemcy, Polska jeszcze cierpliwie znosi prześladowania swych braci, zamieszkałych z tamtej strony Olzy, oraz polityczne i gospodarcze odcienie jej od całego południa i od dwóch bratnich narodów. Również Węgrzy, narazie niedozbrojeni, nie domagają się głośno rewizji granic i oddania około 3/4 miliona Węgrów. Należy jednak zastanowić się, co by się stało, gdyby dążenia Niemiec, Polski i Węgier zbiegły się lub też połączyły się trzy obozy słowackie (czeski, polski, węgierski) żądając samodzielnosci?

Polska powinna dążyć do uzyskania wspólnej granicy z Węgrami, obojętnie, czy biegnąć ona będzie wzdłuż grzbietu wschodniej Karpat, czy wzdłuż całego łańcucha gór, czy też na ich południowych stokach i nad Dunajem. Przebieg tej granicy nie jest dla nas sprawą żywotną, ale obchodzić bardzo żywo narody ziemie te zamieszkujące. Dla Polski wystarczy świadomość, że po raz drugi oddzieliłaby Czechosłowację od krainy marzeń, od Rosji, przez co przestanie być dla nas nieprzyjaźnie usposobiona, a wzmocni się przez to równocześnie pokój europejski oraz ugruntuje bezpieczeństwo tak Polski, jak i Węgier.

Następnie będzie Polskę oczywiście interesował los braci za Olzą. Tę drażliwą sprawę zakończyć można tylko wcieleniem do polski tych gmin, które przypadły Radzie Księstwa Cieszyńskiego w 1918 roku, na podstawie umowy z Radą Narodową Morawskiej Ostrawy. Innego rozwiązania nie ma, bo innego narodu polski nie przyjmie nigdy. Rozwiązanie to jest poza tym dla Czechów najbardziej korzystne.

Regulacja granicy polsko-słowackiej na Spiszu i Orawie, jest sprawą drugorzędą, obchodzącą jedynie naród polski i słowacki, i nie wątpię, że zostanie ku zadowoleniu obu stron w późniejszym terminie uregulowana.

Oddanie polskiej części Śląska Cieszyńskiego, będącego dziś pod okupacją czeską — sprawy nie wyczerpuje na tyle, byśmy wzajemnie dali Czechom jakąś gwarancję polityczną, lub też zawarli z nimi sojusz zaczepno-odporny, bo Polska wzięłaby na siebie olbrzymie trudności, bez jakiegokolwiek realnej korzyści. Węgie nie o sojusz chodzą nam może, a tym mniej o wątpliwie korzyści ekonomiczne, lecz o wzajemną zależność, o unię, czy federację obu państw.

W ramach unii lub federacji uregulowalibyśmy sprawy innych narodów, zamieszkałych w Czechosłowacji nieco inaczej, niż obecnie. Co innego bowiem jest, gdy się posiada 16 czy 50 milionów ludności. Wówczas też skutecznie łączyć możnaby sprawę mniejszości w Czechach i w Niemczech, co na pewno od ra-

zu wpłynęłoby na uspokojenie umysłów światoburczych. Ta korzyść być może opłaciłaby Polsce kłopoty, wynikłe z federacji obu państw.

— 64 —

— 65 —

— 66 —

— 67 —

— 68 —

— 69 —

— 70 —

— 71 —

— 72 —

— 73 —

— 74 —

— 75 —

— 76 —

— 77 —

— 78 —

— 79 —

— 80 —

— 81 —

— 82 —

— 83 —

— 84 —

— 85 —

— 86 —

— 87 —

— 88 —

Z Polski

Ewa Curie odznaczona krzyżem „Polonia Restituta”

(PAT) Ambasador R. P. w Paryżu, Łukasiewicz, wręczył córce znakomitej uczonemu Marii Skłodowskiej — Ewie Curie, odznaki kawalerskiego krzyża „Polonia Restituta”, nadanego jej przez Prezydenta R. P. za książkę, którą napisała o swej matce. Po ceremonii nadania orderu odbyło się w ambasadzie śniadanie, w którym, po za Ewą Curie wzięła udział jej starsza siostra Irena Joliot, wraz z małżonkiem, którzy prowadzą nadal badania naukowe, zapoczątkowane przez Marię Skłodowską - Curie. Poza tym byli obecni przedstawiciele literatury i sztuki francuskiej.

Szkołnictwo polskie w Czechosłowacji

(PAT) Częściowe wyniki wpisów do szkół polskich w powiatach frysztańskim, jabłonkowskim i bogumińskim wykazują przepisanie ze szkół czeskich do polskich — 441 dzieci. W powiecie cieszyńskim dotkliwą stratę poniosła szkoła czeska w Końskiej, z której przeszło do szkoły polskiej 23 dzieci, w Trzynie 15, w Lesznej Dolnej 14, w Nieborach 11. Czesi będą musieli zamknąć szereg swych szkół w polskich gminach.

Stosunki polsko-litewskie

(PAT) 1 lipca po północy wyruszył z Warszawy do Kowna pierwszy pociąg bezpośredni, zabierający prócz kilkunastu pasażerów Polaków i cudzoziemców — dziennikarzy polskich. Na granicy polscy celnicy i policjanci przekazali pierwszych podróżnych opiece policji litewskiej, przy czym rozmowy toczyły się po polsku. W czasie podróży i na postojach wyczuwał się nastroj uroczysty. Koledzy litewscy witali na dworcu kowieńskim dziennikarzy warszawskich, fotografując się z nimi i odprowadzając do hotelów. Stolica Litwy, schludna, tonąca w zieleni, zrobiła na warszawiakach bardzo dodatnie wrażenie.

— 64 —

— 65 —

— 66 —

— 67 —

— 68 —

— 69 —

— 70 —

— 71 —

— 72 —

— 73 —

— 74 —

— 75 —

— 76 —

— 77 —

— 78 —

— 79 —

— 80 —

— 81 —

— 82 —

— 83 —

— 84 —

WALERY SŁAWEK
nowy marszałek Sejmu Rzplitej

Nowy statek

(PAT) Odbito się w porcie gdyńskim uroczyste poświęcenie nowego statku handlowego o ładowności 4.300 ton. Statek noszący nazwę „Robur 8” zbudowany został w angielskiej stoczni na zamówienie firmy „Pol-skarb”, która już posiada szereg statków podobnego typu. Nowy statek stanowi najwyższą klasę t. zw. selftrimmerów do przewożenia węgla. Węgle, ładowanego na ten statek nie potrzeba przy pomocy pracy ludzkiej układać, wszędzie bowiem istnieje możliwość dotarcia urządzeń mechanicznych.

Nowa fabryka

(PAT) W województwie lwowskim w Gorzycach została zbudowana i poświęcona nowa fabryka metalowa. Trzeba podkreślić, że wspomniana fabryka została zbudowana wyłącznie z inicjatywy i przy pomocy kapitału prywatnego, który coraz bardziej przenika do C.O.P. Uruchomiona ona została w pierwszych dniach lipca i zatrudnia 300 robotników.

Nauka Kroju

Praktyczny podręcznik Heleny Gryzelki z modelami i objaśnieniami. Dział bielizny i krawiecki. — Książka bardzo użyteczna w każdym domu
Cena 40000
Zamówienia przyjmuje „Gaz. Polska”

Wesoły Kącik

JAKA RÓŻNICA

Wysłannik Hitlera, zagorzały nazista, tłumaczy chłopu austriackiemu, na czym polega narodowy socjalizm.
— Wiem! wiem! — przerywa gospodarz. — Wiem nawet, jaka jest różnica między komunistami a hitlerystami.
— Wiesz? No, a jaka?
— Mam teraz sześć krów, jakich się dochowałem ze starego, republikańskiego porządku. Gdyby przyszli tu komuniści, zabraliby mi wszystkie sześć ogonów. Ale

przyszli narodowi socjaliści i pozostawili mi wszystkie sześć krów, tylko że sami je doja i zbierają mleko, a ja muszę krowy żywić.

WYTLUMACZYŁA

— Od jakiego czasu pani jest wdową?
— Od śmierci mojego męża.
— KIESZEN I SUMIENIE
— Słuchaj Mosiek, czy ty masz sumienie?

— Jak ja nie mam mieć sumienia?

— A jednak zdierasz 10 procent na miesiąc.

— No, to przecież nie idzie do sumienia, tylko do kieszeni!

NARZECZENI

— Z radością dzielić chcę z tobą, Wojtusiu, twoje troski i smutki.

— Ależ, moja Zosiu, nie mam żadnych trosk i żadnych smutków.

— Na wszystko czas przyjdzie, skoro się pobierzemy...

— Zawiadamiam Sz. Klientów, że od dnia 1 lipca r. b. przeniosłem swoją klinikę dentystyczną na ulicę Emiliano Perneta nr. 670.

Jan Skalski

Polecaj „Gazetę” sąsiadom

BÓL PIĘSI
REUMATYZM
BÓL ZĘBÓW
NEURALGIA
ZACIECIA, SMAŁECZENIA
BÓL USZU
KŁUCIE
ŚWIEŻERAMY

Sto Helena

CASA LUNAR
Pierwszorzędny Zakład Krawiecki
Ubrania na miarę. Wielki wybór materiałów krajowych i zagran. Koszule, kapelusze, krawaty, ubiory męskie, damskie i dla dzieci
Ceny przystępne
Gotowe ubrania — sprzedaż hurtowa i detaliczna, dla kupców rabat
ISRAEL KRIEGER
Rue Blachuelo, 148 — KURYTYBA

Poniżej ceny sprzedaje meble jedynie CASA DAVID
Ładne meble w polskim stylu. Postawiliśmy zarządzić generalną wyprzedaż z 10 proc. i 20 proc. opustu. — Ujrzeć to znaczy uwierzyć! Przyjdźcie do CASA DAVID, zanim kupicie gdzieś indziej
Meble? — Tylko CASA DAVID
Uważajcie, skład ma 4 drzwi.
Mamy też maszyny do szycia

CASA DAVID
Rua S. Francisco nr 322 — Telefon 1-6-7-1

Kto nie zwiast nigdy z wierszelka słupa telegraficznego, obejmując kolana stryżące drzewo, które zdaje się ugiąć pod ciężarem ciała, ten nie może mieć wyobrażenia, co to jest prawdziwa rozkosz. Wiatr gwiżdże nagle usłyszawszy piosenkę, o których ci tam wcale nie mają żadnego wyobrażenia. Obłoki, mknące do nieba, wydają się tak blisko, że wystarcząby wyśliznąć rękę, żeby ich dosięgnąć. Świat taki wielki i szary i taki dziwnie blisko, że zdaje się zagłuszać patrzeć na piętny. Drzewa zdają się zagłuszać patrzeć na smiałka, który zwrócił się z nimi, i machając gałązkami, jakby chciał go sprowadzić z powrotem na ziemię. Roskojane owasy zdają się szepnąć i w niskim, niziutkim pokłonie klędą się szubrawa fala na ziemi i odbiegają wstecz, by znów uderzyć czołem z przeciagłym westchnieniem podziwu. I tylko wróble, którym nie nie imponuje, pochwilewym przesłuchaniem zleciały się tłamać na drzewach telegraficznych i usiłują dowiedzieć swoich kawałków światła, że sobie z nikogo nie nie robią.

— 64 —

— 65 —

— 66 —

— 67 —

— 68 —

— 69 —

— 70 —

— 71 —

— 72 —

— 73 —

— 74 —

— 75 —

— 76 —

— 77 —

— 78 —

— 79 —

— 80 —

— 81 —

— 82 —

— 83 —

— 84 —

— 85 —

— 86 —

— 87 —

— 88 —

— 89 —

— 90 —

— 91 —

— 92 —

— 93 —

— 94 —

— 95 —

— 96 —

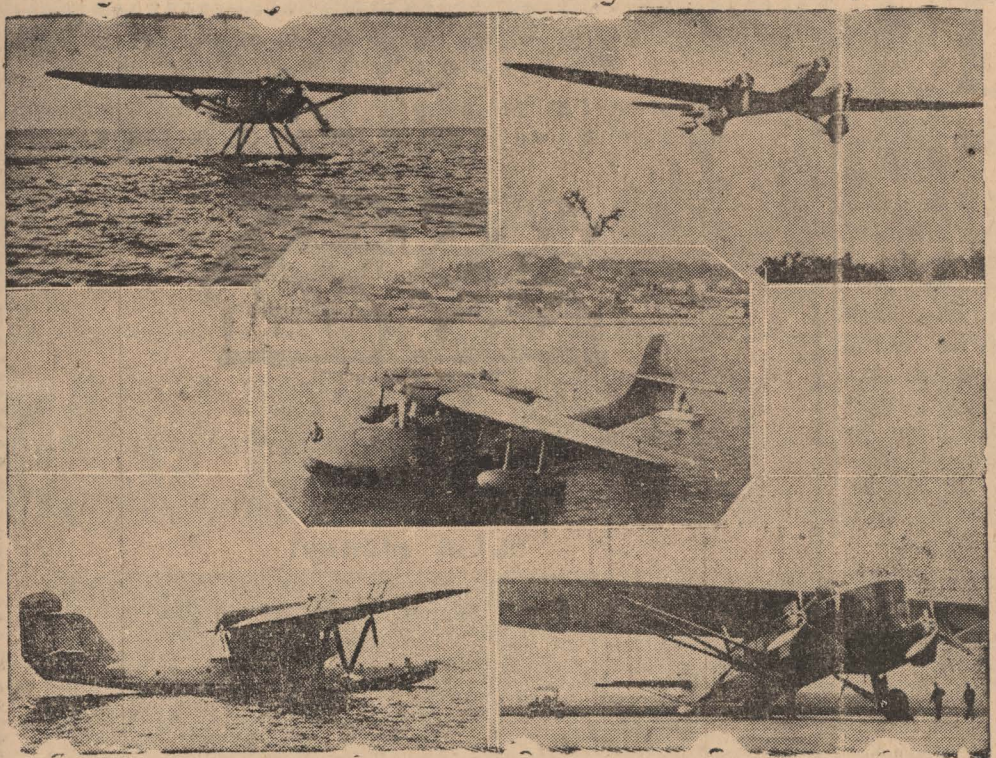
— 97 —

— 98 —

— 99 —

— 100 —

Air France

Listy, oraz przesyłki pocztą lotniczą nadawać można w Kurytybie W kierunku Południa aż do Peru W PONIEM. DZIAŁKI: do godz. 18 w Agencji Vidal i do godz. 20:00 na Poczcie Głównej. W kierunku Północy, aż do Natalu, Afryki, Europy i Azji: W PŁATKI: do g. 18 w Agencji Vidal i do godz. 20:00 na Poczcie Głównej.

Informacji udziela Agent Główny na stan Parana: THEOPHILO G. VIDAL, Rua B. do Rio Branco, 195-209, Tel. 538 Caixa post. 132, Kurytyba

za cenę sprzedażną 125.000\$, zarobił brutto 25.000 młr. Jeżeli koszty w jego przedsiębiorstwie wynoszą 16% obrotu, to znaczy 20.000 młr, (16% od 125.000 — 20.000) za cały rok zarobił w tym czasie netto 5.000 młr.

Przypuśćmy teraz, że ten sam kupiec dzięki jakiemś dobremu posunięciu, up. dobremu i nie nie kosztującemu pomysłowi reklamowemu zdołał w drugim roku obrócić swoim składem nie 10 lecz 11 razy, przy czym nie zwiększył sobie kosztów handlowych, gdyż i lokal i personel i światło i t. p. pozostały bez zmiany.

Wówczas jego obrót wyniesie 137.500 młr. mniej cena zakupu 110.000 młr. 27.500\$, — zysk brutto.

Ponieważ koszty handlowe pozostały bez zmiany, tzn. 20.000\$, zysk netto osiągnięty w tym okresie 7.500\$, to znaczy półtora raza więcej niż w pierwszym wypadku.

Zwiększenie szybkości obrotu tylko jeden raz zwiększyło o 50% zysk kupca.

Przypuśćmy teraz, że w trzecim roku, skutkiem niesprzyjających warunków kupiec zdołał obrócić składem tylko 9 razy, przy czym jego koszty handlowe nie zmniejszyły się.

Wówczas osiągnie on obrót 112.500 młr, (12,5 razy 9), mniej cena zakupu 90.000, — zysk brutto 22.500\$.

Ponieważ zaś jego koszty handlowe pozostały w porównaniu z pierwszym rokiem bez zmiany i wynoszą 20.000, — rocznie, w rezultacie kupiec w trzecim roku zarobi na czysto zaledwie 2.500 milrejsów.

Zmniejszenie szybkości obrotu tylko o jeden raz pozbawiło kupca połowy zarobku.

Każdemu kupcowi warto się nad tem zastanowić.

Naprawa maszyn do szycia

Wasza maszyna do szycia potrzebuje naprawy? — Zwróćcie się do specjalisty NARCISO MORONA

Rua S. Francisco, 329
Naprawia także rondle, garnki i inne statki kuchenne.

CASA JACOB

Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 2312

Meble, sienniki i kołery. Maszyny do szycia wszelkich marek KUPUJE I SPRZEDAJE:

Meble i wszelkie urządzenia domowe

Sprzedaje na spłaty

DYPLOMOWANY

LEKARZ
DENTYSTA

Jan Skalski

posiadający długoletnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki, starannie i po najniższych cenach.

Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18
Rua Emiliano Peretta 670
Kurytyba — Paraná

KURS NOCNY BEZPŁATNY DLA DOROSŁYCH

Gimnazjum „Novo Athenaeum” współpracując z krajową akad. mającą na celu rozpowszechnienie nauki, otwarło z dniem 13 maja bezpłatny kurs szkolny dla osób dorosłych, funkcjonujący w nocy. Zapisy codziennie.

„NOVO ATHENEUM”

R. Aquidabam, 278 — Telefon 378

Dr. LUDWIK WOLSKI ADWOKAT

Prowadzi sprawy cywilne, handlowe, spadkowe i kryminalne. Pośredniczy w załatwianiu spraw w Polsce
Rua Brigadeliro Franco, 1488.
KURYTYBA.

DENTYŚCI

Dr. JANINA WATROBIANKA

CHOROBY DZIECIĘCE
I KOBIECE

— PORODY —

KLINIKA OGÓLNA

— WYJAZDY NA KOLONJE —

Konsultorium i rezydencja:
MARECHAL MALLÉ

Dyplomowany Lekarz Dentysta

J. Furmaniak
SCHMITDINGEROWA

Leczenie zębów,
płombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów, szczęk i t. d.

Rua Paula Gomes, 218

Przyjmuje od godz. 8—12
i od 1—5 popoł.

Dyplomowany dentysta J. Campelli Filho

KONSULTORIUM:
Rua Emiliano Peretta, 87
(naprzeciwko Szkoły Normalnej)
PORADY od 9—11 i od 1—6

Maria Kryńska

Dyplomowany

Lekarz-dentysta

przyjmuje od 1 do 6 pop.
Ul. Ebene Pereira nr. 256
Telefon 1-2-8-8

„A BRANDINA”

Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pastylek gumowych, pomadek i t. d.

Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szanownych Rodaków o takowe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki

„A BRANDINA”

Specjalność fabryki:

Jaja cukrowe

BRACIA SOBANIA

Rua Nunes Machado, 300—304

Kurytyba — Telefon, 1423 — Paraná.

YANTOL

czyszczy krew i wzmacnia organizm

Do nabycia we wszystkich lepszych aptekach i składach aptecznych

Kąci zdrowia

„Egzema”, Wysypka

Z pośród wszystkich chorób skórnych, na jakie ludzie cierpią, „egzema” jest najbardziej powszechną. Nikt zdaje się nie jest wolny od tej choroby polegającej na czerwonej wysypce, której towarzyszy nieznosne swędzenie. Tworzą się małe pęcherzyki w miejscach wysypki, które pękają i powstają z nich małe strupy.

Jest wiele przyczyn tej choroby. Egzema może naprzykład powstać z powodu zetknięcia się ciała z jakimś chemikatem, albo, jak to się dzieje u wielu ludzi, z powodu jedzenia pewnych rzeczy. W wielu wypadkach egzema towarzyszy zakażeniom w migdałkach, zębach lub przewodach nosowych, choć niektórzy lekarze są zdania, że stan ten nie tylko wypływa z zakażenia, ale i z tego, że w takich wypadkach odporność ciała jest znacznie mniejsza i łatwo może przyjść do zakażeń.

Na rynku handlowym spotyka się bardzo wiele różnych lekarstw i medykamentów sprzedawanych na tę chorobę skóry. O wiele mądrzejszą rzeczą jest unikać tych lekarstw, niż wydawać na nie zupełnie niepotrzebne pieniądze i tracić czas na te smarowidła. Bo trzeba przede wszystkim wyszukać przyczynę tej choroby, a nie leczyć jej skutek. Gdy usunie się przyczynę, choroba zniknie. Dlatego w celu wyszukania przyczyny najlepiej podać się osobiste mu zbadaniu przez lekarza.

Maści i innego rodzaju medykamentu lub roztworu niekiedy oczyszczają skórę, ale jest to tylko tymczasowa ulga, bo po jakimś czasie egzema znów się pojawi, jeszcze gorsza jak przedtem.

Dieta osoby, która cierpi na egzemę, powinna zawierać mało potraw mącznych; powinno się także unikać cukru, kawy, oraz uważać na regularny ruch kiszek czyli unikać zatwardzenia.

Jeśli egzemę powoduje jakiś rodzaj pożywienia, trzeba się starać unikać tego jedzenia i przez jakiś czas próbować aż się wyznajdzie przyczynę. Po wyszukaniu przyczyny, łatwo będzie pozbyć się wysypki.

Dr. Franciszek A. Dułak

Dbajmy o naszą „Gazetę”!

Jednaliśmy dla niej nowych czytelników i opłacamy z wstępną przedpłatą z góry!

Dział dla kupców

Obrót to pieniądz

Mówi się, że „czas to pieniądz”. Dla każdego kupca istnieje pokrewne przysłowie „obrot to pieniądz”.

Jeżeli przypominamy, że hasłem kupieckim jest „duży obrót, mały zysk”, jeśli zastanowimy się, że dla obrotu stosuje się często zniżkę cen, że wszystkie obliczenia kupieckiej statystyki sprawozdają się do obrotu lub wychodzą z obrotu, uzmysłujemy sobie, iż obrót musi być dla każdego kupca celem działalności. Robić obrót, usprawniać obrót, kontrolować obrót, to słowa które każdy kupiec musi mieć stale wypisane przed oczyma, o których musi stać się pamięcią, o których musi dbać bez ustanku.

Ilu jest jeszcze dziś kupców, którzy wysokości swego obrotu nie znają? Lepiej zdaje się być,

jeśli na to pytanie nie będziemy odpowiadali. Mniej będzie wstydu. A jeżelibyśmy się spytali, ilu jest kupców, którzy znają szybkość swego obrotu, to na pewno mielibyśmy nleśada kłopot ze znalezieniem tych wyjątków.

A przecież znajomość szybkości swego obrotu i powiększenie szybkości obrotu stanowią winno dla każdego kupca jedno z najważniejszych zagadnień jego codziennej pracy.

Dlaczego?

Najlepiej wyjaśnimy to na cyfrowym przykładzie. Przypuśćmy, iż istnieje kupiec, którego koszty handlowe wynoszą 15% obrotu. Kupiec ten oblicza wartość swego zapasu na składzie na 10.000 milrejsów licząc po cenie zakupu, a na 12.500 milrejsów po cenie sprzedażnej.

Jeżeli damy na to w pierwszym roku kupiec ten obróci składem 10 razy, sprzedaż towaru wartości zakupu 100.000 młr.

Do nabycia
we wszystkich
aptekach

Znaliśmy środek odkazający

Lysoform

Działa jak jodyna lub woda utleniona na

Lot naokoło świata ukończony

Lotnik amerykański Howard Hughes przybył w czwartek dn. 14.7, wieczorem na lotnisko w Nowym Jorku, skąd wzbił się w powietrze przed niespełna 4-mi dniami dla dokonania lotu naokoło kuli ziemskiej. Był on w podróży 91 godzin i 16 minut, czyli 3 doby, 19 godzin i 16 minut, z czego na lot wypadła 61 godz. i 7 min., a na spoczynek, zabieranie paliwa i oliwy 20 godz. i 9 min. Przestrzeń, którą przeleciał, wynosi 24 tysiące klm.

Lot Hughesa odbywał się z przeciętną szybkością 259 kilometrów w godzinie, czyli dwa razy szybciej niż u Willy'ego Posta przed kilkunastu laty, który osiągnął był przeciętną szybkość 134 klm. na godzinę.

Do najtrudniejszych odcinków należały etapy Paryż — Moskwa, gdzie samolot musiał się, wskutek złej pogody, wznosić na wysokość 5 tysięcy metrów i pokrył się śniegiem i lodem a lotnicy nałożyli maski, doprowadzające tlen, jakoteż Jakuć — Alaskę nad morzem Beringa, gdzie panowały silne wiry wietrzne, połączone z deszczem, śniegiem i gradem.

Poszczególne stacje, gdzie Hughes przystawał dla zaopatrywania się w benzynę i smary, były następujące: Nowy Jork, Paryż, Moskwa, Omsk, Jakuck, Fairbanks (Alaska), Minneapolis (USA, stan Minnesota), Nowy Jork.

Na nowojorskim lotnisku Floyd Bennett czekało na samolot 60 tysięcy ludzi. Pierwszy, który powitał lotników, był burmistrz Nowego Jorku Fiorello de La Guardia, Włoch z pochodzenia. Następnie uformował się pochód z nieskończonego sznura samochodów — i przyjęcie, jakie zgotował Nowy Jork Hughesowi i jego towarzyszom, przewyższało wszystko, co tam dotychczas widziano, nawet przyjęcie dla Lindberga w 1927 r.

Do zapytujących go o wrażenia dziennikarzy Hughes powiedział: „Jestem zadowolony ze wspaniałego udanego lotu, ale nigdy w życiu nie ponowiłbym więcej tej próby”. Na zakończenie powitał słynny lotnik rzekł: „A teraz pozwólcie, że towarzysze moi i ja pójdziemy spać”. Lotnicy byli istotnie bardzo zmęczeni tym oblotem kuli ziemskiej. Hughes spał następnie całą dobę zanim się obudził.

Aparat, użyty do lotu, należy do typu Lockheed, i jest takim samym, na jakim Makowski dokonał niedawno lotu z Los Angeles do Warszawy. (Droga, odbyta przez Makowskiego, liczy również 24 tysiące klm.) Aparat był zaopatrzony w różne wojskowe instrumenty, które otacza jak najściślej tajemnicą. Armia

Stanów Tjedn. powierzyła je w zainstalacji Hughesowi, dla wypróbowania przyrządów.

Howard Hughes jest milionerem, dla którego koszt takiego przedsięwzięcia są zabawą. Zdobycie sławy, której pragnął, kosztowało go 4 nieprzespane doby i 300 tysięcy dolarów, czyli 6 milionów milrejsów. Dla bogacza fraszka!

Nowy, śmiały czyn lotniczy

Lotnik ameryk. Corrigan, przyjaciel Lindberga, dokonał niespodzianki, ukradkiem lotu na starym aparacie z Nowego Jorku do Irlandii. Przybył on w tym celu, na tymże aparacie z Kalifornii, co było dlań próbą. Aparat jest zużyty, ma 9 lat i przestarzałe urządzenia. „Lot Kalifornia — N. Jork kosztował mię 110 dolarów i 15 centów powiedział, przebywszy pierwszy etap. Na benzynę wydałem dolar, za 10 centów kupiłem czekoladę, a 5 centów dałem za szklankę wody”.

Gdy mu zarząd lotniska nie dał pozwolenia na lot do Europy, oświadczył on, że wraca do domu i wzbił się w powietrze. Przez 28 godzin nie o nim nie wiadomo, aż tu na lotnisku Bal-donell w Irlandii osiadł jakiś aparat, którego jedynym pasażerem oświadczył najspokojniej w świecie: „Przybywam z N. Jorku. Nie mam paszportu ani wizy, możecie mnie aresztować. Chciałem polecieć na zachód do domu w Kalifornii, lecz zabłądziłem, byłem głupi — i gdy m spostrzegłem, że byłem, była to Europa. Nie jestem całkiem zmęczony”. Corrigan dworował sobie, oczywiście, że zdumionych Irlandczyków, którzy nie mogli uwierzyć, aby stary gruchot był zdolny do przelecia-nia nad oceanem Atlantycznym.

Ze stanu Sta Catarina
Przerwa w wychodzeniu pism
Pisma niemieckie w stanie Sta Cat. przestały chwilowo wychodzić w związku z zarządzeniem dekretu nr. 406 z dn. 4.5.38 — i zawiadomili o tem swych czytelników osobnymi ulotkami. Są to: „Urwaldsbote“ z Blumenau, „Kolonie-Zeitung“ z Joinville i „Volks-Zeitung“ z S. Bento. Druż-gie z wymienionych pism, „Kol. Zig“ z Joinville otrzymało następnie zawiadomienie pocztą lotniczą z Rio o udzieleniu mu rejestracji ze strony ministerstwa sprawiedliwości, w ślad za czem nadeszło i od władz stanowych z Fpolis zezwolenie na obieg, tak że pismo mogło pojawić się z powrotem w ub. tygodniu.

Zamknięcie ochronek
Rząd stanu Sta Cat. zamknął 4 ochronek w Blumenau i okolicy za niestosowanie się do zarządzeń nacjonalizacyjnych i używanie w nich wyłącznie języka niemieckiego.

Przerwa w wychodzeniu pism
Pisma niemieckie w stanie Sta Cat. przestały chwilowo wychodzić w związku z zarządzeniem dekretu nr. 406 z dn. 4.5.38 — i zawiadomili o tem swych czytelników osobnymi ulotkami. Są to: „Urwaldsbote“ z Blumenau, „Kolonie-Zeitung“ z Joinville i „Volks-Zeitung“ z S. Bento. Druż-gie z wymienionych pism, „Kol. Zig“ z Joinville otrzymało następnie zawiadomienie pocztą lotniczą z Rio o udzieleniu mu rejestracji ze strony ministerstwa sprawiedliwości, w ślad za czem nadeszło i od władz stanowych z Fpolis zezwolenie na obieg, tak że pismo mogło pojawić się z powrotem w ub. tygodniu.

Zamknięcie ochronek
Rząd stanu Sta Cat. zamknął 4 ochronek w Blumenau i okolicy za niestosowanie się do zarządzeń nacjonalizacyjnych i używanie w nich wyłącznie języka niemieckiego.

Zamknięcie ochronek
Rząd stanu Sta Cat. zamknął 4 ochronek w Blumenau i okolicy za niestosowanie się do zarządzeń nacjonalizacyjnych i używanie w nich wyłącznie języka niemieckiego.

10 przykazań rasowych w Italii

Faszystowska Italia, zbratana politycznie z Niemcami, wchodzi w ślady hitleryzmu głoszącego rasowość niemiecką i poczynając głosić wielkość własnej rasy. Oto 10 wskazań w tym przedmiocie, opracowanych przez grono profesorów uniwersyteckich: 1) Ludność dzieli się na rasy. 2) Istnieją wielkie rasy i dzikie. 3) Nauka o rasie wyrasta z nauki o istotach żyjących. 4) Włosi są ludem aryjskim i mają aryską kulturę. 5) Opowiadania o wielkich napływach obcych żywiołów do Włoch w dobie historycznej są bajką. 6) Istnieje czyste włoskie rasy. 7) Jest czas, aby Włosi zbudowali w sobie poczucie rasowości. 8) Należy przeprowadzić rozdział rasowy między ludami zachodnio-środkowomorskimi a ludami wschodniej Afryki. 9) Żydzi nie należą do rasy włoskiej. 10) Cieleśnie i umysłowe cechy europejskie Włochów nie mogą być narażane na zwichnięcie, przez mieszanie krwi włoskiej z krwią pozazuropejską.

Minister Beck na Łotwie
Gdyby ocenić w krótkich słowach

Rozporządzenia

Świadectwo tożsamości
Wychodzące w Kurytybie pismo niemieckie „Der Kompass“ przynosi wiadomość, po zasięgnięciu informacji u źródła, że wszyscy cudzoziemcy, niezależnie od tego, czy mieszkają już dawno w Brazylii, są zmuszeni z Brazyliankami, mają dzieci brazylijskie, muszą zaopatrzyć się w „carteiras de identidade“ w terminie do grudnia br. Wydane dotychczas świadectwa tożsamości nie mają znaczenia, gdyż instytucji identyfikacyjnemu należy przedłożyć paszport wzgl. zaświadczenie władzy imigracyjnej o legalnym przybyciu do kraju. Koszt nowej „carteira de identidade“ wynosi 45 mlr.

Wysiedlanie cudzoziemców
Wyszedł dekret w Rio, regulujący postępowanie policyjne przy wysiedlaniu niepożądanych obcokrajowców. Sprawy będą prowadzić wyznaczeni przez szefów policyjnych urzędnicy, którzy po zdjęciu fotografii i zidentyfikowaniu oskarżonego spiszą z nim

Rejestr handlowy
Paulistański związek kupców zwrócił się do ministerstwa pracy w Rio o wyjaśnienie w sprawie rejestru firm, należących do obcokrajowców. Ministerstwo wyjaśniło, że dowody o których wspomina art. 1 dekretu nr. 341 należy przedkładać władzom handlowym tylko raz, przy następnych wypadkach dana firma powołuje się na złożone uprzednio dowody. Zaświadczenia, wydane przez Junta Commercial dla obcokrajowców-kupców, mają ważność przed innymi urzędami. Jeśli któryś z wspólników cudzoziemskiej firmy znajduje się chwilowo zagranicą, firma zgłasza prośbę o odroczenie terminu rejestracji.

Wysiedlanie cudzoziemców
Wyszedł dekret w Rio, regulujący postępowanie policyjne przy wysiedlaniu niepożądanych obcokrajowców. Sprawy będą prowadzić wyznaczeni przez szefów policyjnych urzędnicy, którzy po zdjęciu fotografii i zidentyfikowaniu oskarżonego spiszą z nim

NOWINY Z POLSKI

Polska wyprawa pod biegun
(PAT) Dn. 1 lipca wyjechała na statku „Lyngon“ z Tromsø w północnej Norwegii naukowa wyprawa glaciologiczna w składzie: inż. Stefan Bernadzikiewicz, doc. dr. Bronisław Halecki, p. Ludwik Sawicki. Cztery członkowie wyprawy, dr. Mieczysław Klimaszewski połączy się z ekspedycją już na Spitzbergen, dokąd przyjdzie następną turą statku „Lyngon“, ok. 25-go lipca.

Lądowanie wyprawy na Spitzbergen nastąpi ok. 4 lipca w okolicy St. Jons Fiordu tj. nieco na północ od St. Fiordu, głównego fiordu zachodniej wyspy Spitzbergen.

Wyprawa pracować będzie na

zachodnim wybrzeżu Spitzbergen w okolicy St. Jons Fiordu tj. mniej więcej pod 78,30 stop. szerokości geograficznej północnej. Odcinek pobrzeża na północ i południe od St. Jons Fiordu został wybrany dla prac ekspedycyjnej ze względu na obecność kilku lodowców posiadających dobrze rozwinięte moreny czołowe i dość rozległe przedpola. Badania wyprawy prowadzone będą w partiach końcowych jezior lodowcowych, oraz na ich przedpolu. Wyprawa obecna nie ma charakteru odkrywczo-geograficznego, lecz jej zadaniem jest przeprowadzenie dokładnych i ścisłych badań z dziedziny lodów. Badania nad osadami i formami lodowcowymi będą posiadały duże znaczenie porównawcze dla dalszych studiów nad utworami lodowcowymi niżu polskiego, którego krajobraz jest dziełem kontynentalnych lodowców skandynawskich, jakie pokrywały w epoce lodowcowej północną i środkową Europę.

Ciekawie wykładowanie wyprawy zostało wykonane w kraju na podstawie doświadczeń wypraw poprzednich. Już na Spitzbergen będzie zaangażowany jeden z mieszkających tam myśliwych wraz z motorówką, konieczną dla poruszania się wzdłuż odcinka prac wyprawy.

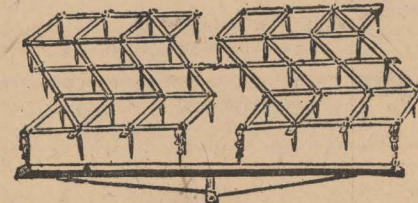
Drobne wiadomości

— Bawia w Polsce wycieczka rolników francuskich, wywołując dodatnie wrażenie o stanie polskiego rolnictwa.

— W Trójkach pod Wilnem położono kamień węgielny pod budowę muzeum karańskiego.

ROLNICY

Nadszedł nowy transport plugów, broni, oborników, młocarn itp. wyrobu znanej polskiej fabryki „UNIA“

Żądajcie ich od swych dostawców. Popierajcie polski przemysł i polski import
Do nabycia we wszystkich większych sklepach i „vendach“

Skład główny:

Emiliano & Mazurek

São Paulo
Rua Guayanaes, 259
Caixa postal, 4434

Curityba
Av. João Pessoa, 71-1.
Caixa postal, 111

Adres telegr. BRAZPOL

— Balon stratosferyczny otrzymał nazwę „Stella Polonica“ (Gwiazda Polski). Lotnik Burzyński, który jeździł do USA w sprawach technicznych przygotowania lotu, wrócił „Batorym“ do kraju z niezbędnymi instrumentami.

— Bawi w kraju większa wycieczka członków Związku Nar. Polskiego ze Stanów Zjedn.

— Konie poleskie, znane z małych potrzeb a wielkiej wytrzymałości zwróciły na siebie uwagę szerszego świata. Grecja, Bułgaria, Litwa, Łotwa i Estonia zabiegają o zakupno większej liczby sztuk.

— Zmarł dyrektor Polskiego Radia Roman Starzyński.

W Odnie odbędzie się obiór drugiego króla cygańskiego.

Z ostatniej chwili

*Prezydent Getulio Vargas przybywa dn. 20.7 samolotem z Bello Horizonte do S. Paulo i zwiedzi stolicę, Campinas, Araquarę i Ribeirão Preto.

*Królestwo angielskie Jerzy VI i Elżbieta przybyli z córeczkami i orszakiem dworskim dnia 19.7 do Francji z wizytą oficjalną.

*Czesi obsadzili ponownie granicę od Niemiec wzmocnioną siłą wojsk, co wywołało na nowo niepokój w Europie.

Uprawnienie pobytu obcokrajowców w Brazylii

Przeprowadzamy legalizację pobytu cudzoziemców w Brazylii, w myśl ustawy (termin 90 dni)

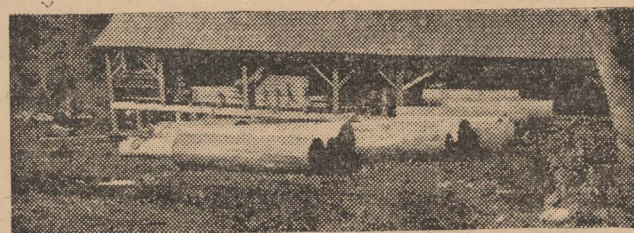
DR J. GELBERT

Rua Pedro Ivo nr. 211 Kurytyba

Złatwia także sprawy z intereru

Rio das Cobras

JAGODA

Tartak na kolonii Jagoda

Nowa i największa Kolonia w Paranie
położona w okolicy bardzo dużej przyszlności na prawym brzegu rzeki Iguaçu blisko traktu Guarapuava-Foz de Iguaçu. Niebawem nadejdzie ogromny procent ziemi pierwszej klasy zupełnie równej, nadającej się do uprawy plugiem.

Informacji udziela się w Kurytybie, przy ul. Ermelino de Leão 15, piętro 1, lub na kolonii Rio das Cobras (Jagoda) (municypium Guarapuava), za osadą Laranjeiras.

PROSPEKT ILUSTROWANY wysyłamy na żądanie. Wyśtarczy wypełnić czytelnie i dokładnie poniższy kupon i przelać nam.

Adres dla listów:

CIA CO' ONIZADORA E MERCANTIL
PARANAENSE S. A.

Caixa postal 222, Curityba — Parana

Do Paranańskiej Spółki Kolonizacyjno-Handlowej, Proszę przysłać mi prospekt kolonii Rio das Cobras (Jagoda)

Imię i nazwisko _____
Kolonja _____ Pocztą _____
Stacja kolejowa _____ Stan _____

UWAGA: Wystrzegać się „fazenderów“, proponujących sprzedaż terenów. Tytuły własności w Paranie są często nieuregulowane, i koloniści, nabywający ziemię z rąk prywatnych, są narażeni na podwójne płacenie

O memorial e os documentos a que se refere o Decreto-Lei n. 58 de 10-12-1937, artigo 10, estão depositados no registro Imobiliário de Guarapuava

Hotel dos Viajantes

dawni „HOTEL CENTRAL“

Rua Ebano Pereira, 44

Nabyty i kompletnie urządzony przez nosych właścicieli, Polaków, którzy polecają do usług Szan. Klientów. Pokoje frontowe, pięknie i komfortowo urządzone dla rodzin i osób pojedynczych po cenach zniżonych: 8\$, 9\$ i 10\$ dziennie — miesięcznie od 180\$000. Pokoje nie frontowe: 6 i 7\$ dziennie — miesięcznie od 120\$000. Bez jedzenia 28\$000 — miesięcznie 55\$000. Kuchnia wyborna, obsługa pierwszorzędna. Auto do dyspozycji. Wydajemy marmity od 2\$500.

PANOWIE ROLNICY!

Dlaczego macie robić próby z niepewnymi produktami, skoro NAWÓZ

Especial

Mączka kostna

Autoclavada

Import bezpośredni

Superfosfat 18-20%, Saletra Chilijka, Saletra potasu, Cloro i Siarczan potasu, Siarczan amonu itd. itd.

Superfosfat

18-20%

w workach plombo-

wanych

Główny Skład

SALETRY CHILIJSKIEJ

Fabryka nawozów sztucznych Parana

Albano Boutin & Cia

Av. Capanema, 155 — Curityba

Parana — Caixa Postal, 332

Telefon 2-2-6

Już dowiódł najlepszej jakości